

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

528. An Capitulum conferre possit beneficia, quorum collatio ob negligentiam inferiorum Collatorum devoluta ad Episcopum, aut ad eum devolvenda, si supervixisset.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

conferre beneficia debita ex fundatione certo generi personarum v. g. consanguineis fundatoris; quia talis collatio censetur necessaria, eadem ratione possit conferre debita ex fundatione conferri concivibus fundatoris v. g. Neapolitanis, vel etiam regnicolis, & non exteris; & sic beneficia v. g. totius Hispaniz, quod absurdum inquit Meroll. *loc. cit.* cum valde improprie illa omnia beneficia dicantur collationis necessaria. Quod tamen absurdum male ex eo deducitur; dum nullatenus sequitur: potest Capitulum omnia beneficia ea lege fundata, ut non nisi regnicolis conferantur, conferre; ergo potest conferre totius regni beneficia; quia omnia regni beneficia sic fundata non sunt; ac proinde, parum hac instantia urget contra Garciam.

4. Illud tamen hic notandum, quod monet Fermos. *loc. cit. num. 20.* dum dicitur, non transire ad Capitulum facultatem conferendi beneficia nominatis, id intelligendum de nominatione non habente rationem presentationis, & relinquente liberum, ut nominatus prateriri possit; alias enim provisio non erit collatio, sed institutio, vel confirmatio. Unde ut Dian. *loc. cit. resol. 25. ex Solorzano de jure Indiar. l. 3. c. 13. num. 31.* citatis quoque Wames. *conf. 259. & 260. & 267. n. 2.* Sebast. Nevio in *Rubr. tit. qui seuda dare poss. n. 25. & seq.* aliisque pluribus, id intelligendum non est de nominatione, quæ pro omnibus Indiarum ecclesiis fit à Rege Catholico, utpote quæ rationem veræ presentationis habet, & fit à Rege tanquam patrono omnium illarum ecclesiarum; adeoque jam fieri potest à Capitulo, vel ejus Vicario collatio dependenter à dicta nominatione, utpote jam habens rationem veræ institutionis.

5. Resp. ad secundum: Sed neque fieri potest à Capitulo sede vacante collatio beneficii debiti conferri uni in individuo personæ, nempe Titio primogenito, vel Cajo optanti illud beneficium. Sic enim convincunt duæ rationes primæ pro responsione præcedente adductæ contra Fermosin. *loc. cit. num. 14.* Dianam, Meroll. *ll. cit.* ubi dicunt in tali collatione nullam exerceri liberalitatem, & de ea collatione necessaria intelligendos AA. apud Garciam dicentes, Capitulum posse facere collationes beneficiorum necessarias, & de quali collatione in specie loquitur Garcia. *loc. cit. num. 90.*

Questio 527. An, & qualiter competat Capitulo sede vacante alternativa mensium, dum alias ei competit privative vel simultanee cum Episcopo collatio?

1. **R**esp. primò: Capitulo Cathedrali habenti per se, seu privative ad Episcopum collationem non competit alternativa sede plenâ. Garc. *p. 5. c. 1. n. 684.* Gonz. *ad Regul. 8. gl. 42. n. 2.* Gratia enim hæc conferendi alternis mensibus locum non habet in inferioribus Episcopo collationibus. Gonz. *loc. cit. num. 1.* Garc. *loc. cit. num. 473.* nisi forte speciali super hoc privilegio sint donati, ut Lotter. *l. 2. q. 41. n. 120.* Neque etiam competit Capitulo sede vacante ob eandem rationem. Choek. *ad regul. 8. gl. 15. num. 2.* Garc. *num. 685.* citans Rotam in *Segob. Canonis. 24. Novemb. 1588.*

2. Resp. secundò: Neque competit alternativa Capitulo etiam sede vacante, dum habet alias simultaneam cum Episcopo collationem; quia

tunc confert nomine suo, & est adhuc inferior collator Episcopo. Vide dicta à me in *Foro benef. p. 2. q. 582. num. 1.*

Questio 528. An Capitulum conferre possit beneficia, quorum collatio ob negligentiam inferiorum collatorum devoluta ad Episcopum fuit, aut certe ad illum devolvenda, ubi is supervixisset?

1. **R**esp. Non convenire super hoc puncto AA. Affirmativam tenent Jo. Andr. in *c. quamquam. de elect. in 6.* Zechus de *benef. & pens. c. 5. n. 5.* Zerol. *pr. episc. p. 1 v. Capitulum. §. 5.* Lamb. de *jurep. l. 2. p. 3. q. 3. n. 8. n. 6.* Zipæ. de *jure pontif. l. 3. tit. ne sed. vac. n. 6. & 7.* (ubi is etiam: num verò collatio, quæ jure devoluta competit Episcopo, successorii reservanda sit de jure satis problematicè controversitur) Vallens. *l. 3. tit. 9. n. 4.* Molin. de *just. tract. 5. d. 11. n. 12.* apud Barbof. de *jure eccl. l. 1. c. 32. n. 110.* E quibus Molina his ferè verbis suam sententiam proponit: Quamvis ad Capitulum sede vacante non pertinet conferre beneficia, quæ conferre pertinebat ad Episcopum ratione suæ dignitatis, tanquam annexum ejus dignitari ea donare, quando tamen ad Episcopum devolvitur conferre aliqua beneficia ob negligentiam, vel defectum inferioris, tunc ea conferre spectat similiter ad Capitulum sede vacante, ut cum Jo. And. consentiunt DD. communiter; quia ea devolutio tunc idque jus pertinet ad jurisdictionem episcopalem ratione utilis administrationis suæ diæcesis, in bonum & favorem non Episcopi, sed beneficiorum, & animarum; in ejusmodi autem jurisdictione succedit Capitulum sede vacante. Quòd autem in eo eventu collatio beneficiorum ad Capitulum sede vacante spectet, colligitur aperte ex *c. illa. in fine juncta gloss. ult.* ob negligentiam verò conferendi beneficium intra semestre à puncto notitiz vacationis transit jus, quod habebat Episcopus ad illud conferendum ad Capitulum, etiam si sedes non vacet, ut habetur *c. nulla. §. ult. & c. quis. de concess. præb. &c.* Sic quoque hanc sententiam probabilem asserunt Ventrigl. *loc. cit. num. 54.* Dian. *loc. cit. resol. 27.* licet uterque dicat, se sententiæ oppositæ adherere, ponitq; hanc pro ea rationem Dian. quòd hæc devolutio, seu potius facultas hæc conferendi in casu devolutionis negligentiam superioris supplendo pertineat ad Episcopum ratione jurisdictionis episcopalis (& quidem, ut dicebat Molin. necessaria ad diæcesis utilem administrationem) adeoque in ea succedat Capitulum, secus ac accidit in potestate conferendi jure proprio; utpote quæ nascitur tanquam fructus ex dignitate episcopali, & ut Lotter. supra, conferre hoc jure proprio Episcopali non spectat ad jurisdictionalia.

2. His tamen non obstantibus contrarium tenent præter Dianam Ventrigl. *loc. cit.* Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 9. n. 118.* Fermos. *loc. cit. q. 24. n. 4.* Garc. *p. 5. c. 7. num. 53.* Castrop. *loc. cit. num. 10.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 38. q. 6. & l. 6. c. 26. q. 9.* Laym. in *c. cum olim. de major. & obed. n. 3.* Barbof. *loc. cit. num. 110.* citans Pavin. *p. 2. q. 2. n. 10.* Rebuff. *loc. cit. de devol. n. 93.* Quarant. Felin. Abb. &c. Fundamentum hujus sententiæ est, quòd hæc devolutio ad Prælatum superiorem inducta ob negligentiam, vel defectum Prælati inferioris non deducatur immediatè ex natura rei, nec ex aliqua ratione concludente, sed

sed immediatè ex dispositione juris Canonici, sequitur eam non esse inducendam extra casus ab eodem jure expressos: at nullibi in jure expressum, quòd devolutio, quæ de prælatis Episcopo inferioribus ex eorum negligentia faciendâ est, fiat ad Capitulum. *Cap. enim 2. in fine de concess. prab.* loquitur tantum de devolutione collationis jure proprio competentis Episcopo negligenti; quòd nimirum ea ob negligentiam ipsius Episcopi in conferendo devolvatur ad Capitulum, ita ferè Diana *loc. cit.* Adde, quòd beneficia devoluta Episcopus conferat jure delegationis; Capitulum autem non succedat in iis, quæ Episcopo competunt jure delegationis; etiam jure communi inducitur juxta tradita, & pluribus firmata per Abb. *in o. cum olim. de major. & obed. q. 5. Garc. loc. cit. num. 42. Sanch. l. 8. d. 2. num. 10. apud Castropal. loc. cit.*

3. Proceditque hæc secunda sententia non solum de collatione devoluta, sed etiam de electione, ubi nimirum electionem intra terminum à jure statuendum non fecerunt electores, aut eam perperam instituerunt, & hinc ea devoluta ad Superiorem. Laym. *loc. cit.* hisce expressis: Capitulum sede vacante beneficiorum collationes, aut Prælatorum electiones instituire nequit, quæ ad Episcopum sunt devolutæ; citat pro hoc seipsum *in 99. de elect. q. 102.* & plures alios. Idque argumnto *cum olim. de major. & obed.* in quo, dum parperam Mouschi elegerunt Abbatem sede episcopali Messanensi vacante, ex gratia permisit Pontifex novam electionem conventui; quod non fecisset, si in eo casu electio devoluta ad Episcopum spectasset ad Capitulum Messanense ob delictum dicti conventus; non enim facillè Papa solet facere gratiam cum derogatione juris alieni. Laym. *loc. cit.*

4. Resp. secundo: dum tamen beneficia devoluta ad Episcopum sunt collationis necessariæ; nimirum dum eorum institutio & confirmatio spectaret ad inferiores, & hi in instituendo, & confirmando fuerunt negligentes (intellige, dum à Superiore moniti, ut intra terminum sibi ab eo præfixum instituerent, & confirmarent, id non fecerunt; aliàs enim ob institutionem, & confirmationem non factam non contingit devolutio; cum à jure præfixum terminum, intra quem fiant, non habeant) Capitulum poterit ea providere, seu in eis instituere præsentatos, & electos confirmare. Fermos. *loc. cit.* Sic volens conciliare utramque sententiam, & dicens, de hac collatione necessaria devoluta loqui AA. plures ex AA. primæ sententiæ.

Quæstio 529. Quid possit Capitulum sede vacante circa collationem beneficiorum parochialium, aliorumque curatorum?

Resp. Seclusâ reservatione, quâ illa beneficia aliàs per *Regul. 2. Cancellar.* non minus, ut cætera reservata sunt Papæ, dum vacant sede episcopali vacante: supposito etiam, quòd conferenda sint per concursum, & aliis conferri nequeant, quàm magis dignis in concursu approbatis ex dispositione Tridentinæ *sess. 24. c. 18.* Quin & iis debeatur, ita ut non solum dignior à mala electione appellare possit, sed etiam factâ declaratione majoris dignitatis ei sit jus aliquod quæsitum, ad-

eoque à retardata collatione justè queri, & appellare possit; adhuc eorum collatio, dum ea competit Episcopo, non transit ad Capitulum sede vacante. Ventrigl. *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 55.* loquens expressè & genericè de beneficiis curatis. Castrop. *tract. 13. d. 2. p. 29. n. 12.* dicens esse omnino certum. Lotter. *l. 2. q. 2. n. 27.* testans sic resolutum à S. Congreg. Concil. Garc. *p. 5. c. 7. n. 86.* Fermos. *loc. cit. n. 8.* testans à Rota resolutum in *Salmant. parochial. 1. Decemb. 1578* (cujus decisionis etiam meminit Garcias *loc. cit. n. 87.*) quòd parochialis vacantis sede episcopali vacante in mense Ordinarii collatio de jure (esth nunc aliud sit vi 2. *Regule Cancell.*) reservetur Episcopo Successori. Rationi generali à se datæ inhæret Castropal. *num. 14.* quam eandem assertit Garc. *loc. cit. n. 83.* nimirum, quòd, esto, detur jus aliquod considerabile esse quæsitum tali alicui declarato digniori, Ordinarius tamen non teneatur hoc jus exequi, neque ad id compelli possit, sed possit abstinere à collatione, & permittere, ut per lapsum temporis sua devolvatur ad Superiorem, quamvis jam factus sit concursus. De cætero electum ex approbatis magis idoneum non habere jus ad parochialem, nec eam esse ei debitam absolute, ut vel sic collatio ejus dici possit necessaria, sed solum Episcopum, si velit conferre, debere conferre huic. Atque ita collatio comparatione Ordinarii sit adhuc libera, tradunt iidem Castrop. & Garcias. Confirmantur hæc ex altera ratione generali quoque; nempe quòd omnis collatio beneficiorum sit prohibita Capitulo exceptis casibus in jure expressis; ad eoque cum sola institutio, & confirmatio excipiantur, provisio parochialium alia prohibita erit Capitulo. Castropal. *num. 12.*

Quæstio 530. Quid possit Capitulum sede vacante quòd ad habendum concursum pro parochialibus?

1. Resp. Potest Capitulum sede vacante ecclesiâ parochiali sive in mense papali, sive ordinario vacante instituere concursum, sive potest apponere edicta, ad concursum vocare, concurrentes examinare, & ex approbatis digniorem eligere, electumque offerre Papæ (supponendo nimirum, ut dictum, etiam parochialia vacantia sede episcopali vacante reservata Papæ) ab eo providendum: in summa, potest omnia à Tridentino *sess. 24. c. 18.* præscripta peragere usque ad electionem dignioris inclusive, non secus, ac illa perageret Episcopus; utpote cui in hac jurisdictione seu prærogativa habendi concursum eodem modo, quo in reliqua universâ episcopali jurisdictione succedit. Card. de Luca *de paroch. d. 5. n. 3. & 5.* citans Pellegrin. *in pr. Vicarior. p. 1. §. 4. subf. 2. n. 16.* Ventrigl. *loc. cit. n. 55.* Castrop. *loc. cit.* Barbof. *jur. eccles. l. 1. c. 32. num. 94.* (ubi etiam ait, posse quoque Capitulum sede vacante circa beneficia etiam curata, quæ juris patronatus sunt, quæ Tridentinum *loc. cit.* præscribit, ut Episcopus efficiat, & quæ Episcopus perageret, si sedes non vacaret) Molin. *de iust. tr. 5. d. 11. n. 11.* Garc. *p. 9. c. 2. n. 6.* recitans ad fufum pro hoc declarationem quanciam S. Congr. Concil. factam ad instantiam Capituli Tolerani 1577. sede illa archiepiscopali vacante.